

На уроці ми вивчали тему «Рід, родина, сім'я». На домашнє завдання прошу прочитати лекцію, яку я роздала учням в класі та додаю нижче.

Також можна тренувати слова до теми з допомогою навчальних карток:

<https://quizlet.com/535277172/%D0%A0%D1%96%D0%B4-%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D1%96%D0%BC%D1%8F-flash-cards/?i=35fv4p&x=1jqt>

Вдома продовжуйте працювати над проектом «Родовідне дерево. Учням потрібно зібрати інформацію про своїх предків щонайменше до 4 коліна. Це кропітка праця, тому ми працюватимемо над своїми родовими деревами поступово (не варто не надіятися зробити їх за один вечір), оскільки багато інформації треба розпитувати в старших родичів, зокрема :

- **Прізвище, Ім'я,**
- **рік народження та смерті (якщо відомий),**
- **місце народження та проживання(село/місто, область/штат, країна),**
- **основне ремесло (рід занять) (наприклад – коваль, селянин, машиніст, працівник заводу, прибиральниця, вчителька, лікар, водій тощо. Можна написати «займався/займалася господарством», або «працював/працювала у колгоспі», тощо).**

В кінці цього завдання додаю більш детальні вимоги до проекту «Дерево Роду». Для нього вам необхідно купити великоформатний папір (постер, типу ватмана): його можна купити в Dollar Tree або у Волмарті тощо. Інформацію про кожного члена роду можна писати на “sticky notes” або безпосередньо на постері.

Його треба буде здати не пізніше 23 листопада 2024 (ще 3 тижні), але прошу приносити в школу, як тільки він буде готовий. Тим, хто представить його в числі перших, будуть додаткові бали.

Дякую.

З повагою, вчителька народознавства Оксана Заваденко

Тема: Родовідне дерево. Характеристика традиційних родинних стосунків в Україні.

З давніх-давен прийшло до нас повір'я про те, що життя всіх людей на Землі — минулих і сучасних поколінь — утворює велетенське **Дерево Роду**.

Дерево сім'ї, роду, родини збереже пам'ять про своїх предків, допоможе дізнатися більше про покоління, які жили до нас.

Є народний вислів: *пам'ятати до сьомого коліна*. **Коліно — це одне покоління роду**. Про того, хто пам'ятає про своїх предків до сьомого коліна, можна сказати, що він знає свій рід дуже добре. Адже кожна людина це перше коліно, її батьки — друге коліно, дідусі й бабусі — третє коліно, прадіди і прабабусі — четверте... Знати рід до сьомого коліна, значить, знати далеких своїх прапращурів, з яких починається родовідне дерево.

Нова сім'я створюється, коли зустрічаються й одружуються двоє людей. Так поєднуються в одну гілки двох різних родин зі своїми традиціями, звичками, пам'яттю про своїх предків. Потім народжуються діти. Вони стають новими гілочками на спільному вітті двох родів.

Досліджувати дерево свого роду (або генеологічне дерево) дуже цікаво. Адже більше дізнаєшся про те, чим займалися твої предки, як жили, скільки дітей мали, які вчинки здійснювали, як їх звали.

Найчастіше зображують дерево роду чи родини у вигляді **дуба**. Це також не випадково. Прадавні племена вірили, що саме в дубі живуть найсильніші їхні боги — повелителі неба, дощу, грому, блискавки. У греків дуб вважався священним деревом Зевса, у римлян — Юпітера. Наші предки-слов'яни не сумнівалися, що дуб — це дерево богу грому Перуна, якому приносили жертву саме до дуба. З народних переказів та легенд також можна дізнатися, що **дуб** взагалі **вважається священним деревом слов'ян**, яке дає силу, мудрість, вважається опорою всього світу.

На жаль, були часи, коли до пам'яті роду ставилися не шанобливо в нашій країні. Тому сьогодні багато хто не знає і не пам'ятає ні імен своєї прадідів і прабабусь, ні того, як вони жили, ким були.

Варто берегти пам'ять своєї родини. Недарма люди кажуть, що той хто не знає минулого, не матиме и майбутнього.

В давнину в Україні здебільшого переважали тісні родинні стосунки, які проте, мали індивідуальний характер. Тобто основною суспільною одиницею була **сім'я**

– подружжя та їх малолітні діти. Але традиція родичання поширювалася, як правило, до четвертого коліна.

Коли діти виростили і одружувалися, батьки намагалися відділити їм частку свого господарства, щоб ті збудували власну хату. Хоча часто наймолодший або найстарший син навіть після одруження залишався з батьками, щоб доглядати їх на старості. Якщо батьки мали дочку, то зазвичай вона після одруження переходила до роду чоловіка. Хоч траплялося, що наречений був бідним, не мав своєї хати, землі, і тому йшов жити до родини нареченої, **у приймаку** (був **приймаком**).

В Україні прийнято такі **назви родинних стосунків**:

- старший господар – батько – був для дружини сина **свекром**, а мама – **свекруха**.
- Дружина сина – **невістка**.
- Для молодого господаря батьки дружини є **тесть** і **теща**;
- чоловік дочки – **зять**;
- поміж себе батьки молодого подружжя з обох сторін – **сват** та **сваха**.
- Родичі в першому коліні – рідні **брати** та **сестри**.
- Для їхніх дітей брат батька – **дядько (стрийко)**, його жінка – **стрийна**, а брат матері – **дядько (вуйко)**, його жінка – **вуйна**.
- Сестра батька чи мами – **тітка** (цьоця, тета).
- Чоловік сестри – **швагро**, а сестра чоловіка – **зовиця**.
- Батьки тата і мами – це **дід і баба (дідусь і бабуся)**, батьки діда та бабці – **прадід і прабабця**.

Сподіваюся, ви не заплуталися 😊

Потренуватися можна з допомогою навчальних карток:

<https://quizlet.com/8uouic?x=1jqt&i=35fv4p>

Практична робота

Зробити Дерево Роду щонайменше до 4го коліна за такою схемою:

- 1) власне студент + його рідні брати (сестри).
- 2) батьки.
- 3) дідусь та бабуся по батьковій лінії; дідусь та бабуся по маминій лінії.
- 4) батьки кожного з дідусів та бабусь (прадіди та прабабусі).

Якщо ви знаєте про своїх дальших родичів, то коріння дерева роду можна продовжити.

Прошу зазначати інформацію про кожного з них у такій послідовності:

- *родинний стосунок (наприклад дід по матері),*
- *Прізвище, Ім'я,*
- *рік народження та смерті (якщо відомий),*
- *місце народження та проживання(село/місто, область/штат, країна),*
- *основне ремесло (рід занять) (наприклад – коваль, селянин, машиніст, працівник заводу, прибиральниця, вчителька, лікар, водій тощо. Можна написати «займався/займалася господарством», або «працював/працювала у колгоспі», тощо).*

Дід по матері: Іваненко Іван 1960 -... С.Купчинці, Тернопільська обл.- Детройт, МІ будівельник
--

Якщо немає якоїсь частини інформації про того чи іншого родича, прошу у відповідному місці поставити три крапки (...), або написати «**невідомо**».

Нагадую, що цей проект призначений пригадати студентам їхнє власне коріння, і він **буде повернутий додому** на зберігання.

Учні будуть представляти свої родові дерева на розгляд друзям у класі, за що отримають додаткову оцінку.